

Бекірова Л.Е.

РОБОТА УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ

Мета статті: розкрити роботу з економічної освіти на прикладі конкретних завдань на уроках російської мови та читання в початкових класах.

Завдання:

1. Визначити актуальність та ступень розробленості питання економічної культури в початковій школі.
2. Розкрити питання „економічна культура”, „економічна освіта”.
3. Визначити найбільш цілеспрямовані з педагогічних позицій типи завдань з формування економічної культури учнів початкових класів.

Актуальність проблеми. З переходом до ринкової економіки виникла проблема формування власної економічної культури нації і переорієнтації економічної освіти. Дійсно, ніщо за останні 10–15 років так не застаріло, як наші економічні уявлення та наш економічний досвід. Особливо актуальним стало питання виховання людини, що здатна сприйняти ринкові зміни, легко адаптуватися до змін у житті, вільно оперувати основними економічними поняттями. Сучасний економічний словник дає таке визначення поняття „економічна культура”: „економічна культура – це система цінностей та збуджень господарської діяльності; передбачає розвиток економічного мислення; поважне ставлення до будь-якої форми власності та комерційному успіху як до великого соціального досягнення, неприйняття настроїв „прирівнювання”, творення та розвитку соціального середовища для підприємства тощо”. Подальший соціально-економічний розвиток України багато в чому залежить від рівня економічної освіти підрастаючого покоління. Формування економічної культури як складової частини загальної культури особистості необхідно здійснювати з перших років навчання в школі. Загальноосвітня школа повинна формувати в молодих людей глибоке розуміння явищ, процесів, відносин в економічній системі, а також формувати здатність знаходити рішення самих складних життєвих проблем. Економічну освіту школярів визначимо як оволодіння учнями педагогічно адаптованим соціальним досвідом людства у галузі економіки, який включає у себе визначену систему знань, способи діяльності, досвід їх здійснення, культуру спілкування у процесі економічної діяльності.

Економічна освіта найтісніше зв'язана зі створенням високоефективної економіки і є найважливішою умовою розвитку країни і кожної людини.

Економічна освіта сприяє формуванню особистості, що свої дії буде корегувати відповідно до діючих ринкових законів, тобто сприятиме формуванню активних економічних суб'єктів, що будуть не тільки виробниками продуктів і пасивними споживачами, але й індивідами, здатними активно впливати на економічні процеси в країні. Це припускає внесення істотної корекції в усю систему освіти. Сьогоднішній школі необхідно допомогти в соціальній адаптації дітей. Необхідно формувати в громадян України не тільки такі риси, як діловитість, ініціативність, ощадливість, а в цілому – економічної культури. Суспільство вимагає, щоб кожна людина придбала гарантований державою необхідний мінімум систематизованих економічних знань.

Одержання економічних знань сприяє розширенню кругозору, рішення проблем соціально–морального розвитку дітей, допомагає зрозуміти зв'язку програмного маті – рiала з життям.

У рішення цієї задачі особливе місце належить учителю початкових класів.

Економічна освіта повинна проходити послідовно і безперервно, тобто повинна охоплювати всі рівні навчання, усі ступіні навчання: дошкільне виховання і навчання, початкову школу, основну школу, старшу школу і т.д.

Економічні знання повинні пронизувати всі предмети, які викладаються в школі. Знання, що будуть отримані в початковій школі, будуть служити базою для подальшої економічної освіти учнів.

Кожному вчителю початкових класів необхідно уявляти собі фактори, умови, що найбільшою мірою впливають на формування економічної культури молодших школярів.

На необхідність рішення цієї проблеми указували вчені-педагоги минулого. А саме, К.Д. Ушинський підкреслював ведучу роль « науки господарювання».

Ця проблема мала місце в працях С. Шацького, А. Макаренка, В.Сухомлинського.

Як свідчить вивчення й аналіз літературних джерел, проблема економічної освіти учнів початкових класів в авторській її постановці не була предметом спеціального дослідження. Окремі питання, зв'язані з нею, досліджувалися у філософському (В. Андрущенко, О. Дробницький, В. Куценко, Л. Понамарьов, М. Тарасенко та інші); у психологічному (Б. Ананьєв, Л. Божович, В. Крутецький, Г. Костюк, А. Леонтьєв, К. Платонов і інші); педагогічному і історико-педагогічному (А. Вихрущ, А. Нисимчук, В. Струманский, Б. Струманский, Б. Стунарик, И. Прокопенко, Д. Тхорженевский і інші) аспектах.

Важливим напрямком наукових пошуків у галузі педагогіки є дослідження й узагальнення проблем економічного виховання учнів у працях таких авторів, як А. Аменд, И. Сасова, И. Смолук, О. Падалко, О. Шпак і інші.

Економічні знання повинні пронизувати кожен навчальний предмет. Велика роль відводиться початковому курсу мови та читання. Відповідності з багатьма змінами, що відбулися в суспільстві, вимагає серйозного відновлення як з боку змісту, за рахунок внесень, що будуть служити базою для подальшої економічної освіти в старших класах. Від майбутнього вчителя початкових класів вимагається готовність до роботи над розвитком у дітей кмітливості, діловитості, творчого мислення. Уміння знаходити економічно

вигідне рішення проблеми. Систематично в уроки мови та читання необхідно включати хоча б одне завдання, що знайомить з економічним поняттям.

На уроках російської мови і читання дітям у початковій школі можна запропонувати наступні завдання, що сприяють формуванню економічної культури молодших школярів.

1. Вспомните русскую народную сказку «Морозко» – Кто из ее героев оказался в убытке, а кто – с прибылью?

2. Вспомните басню И.А.Крылова «Стрекоза и Муравей». Как ты думаешь, куда девала нектар и пыльцу стрекоза? Правильно – все съедала. А Муравей? Копил, делал запас. А как это назвать на языке экономики?

3. Зачеркните букву Ш и прочитайте, как называется сумма денег, которую получает в случае беды тот, кто застраховал свое имущество:

ШСШТШРШАШХШОШВШАШЯШ

ШПШРШЕШМШИШЯШ

4. Кем притворялся Карабас-Барабас, когда давал Буратино пять золотых?

5. Представьте себя лихими ярмарочными купцами, зазывающими купить такие не совсем обычные товары:

- старые стоптанные ботинки
- стержень от шариковой ручки
- засохший фломастер
- палочку от эскимо

Попробуйте прорекламирровать каждый из них, придумав четверостишие.

6. Найдите и исправьте ошибки:

для изготовления масла необходимы нитки;

для производства бензина нужно молоко;

для пошива одежды требуется нефть.

7. Расположив правильно слоги, отгадайте зашифрованное слово:

вод - ство - из - про

8. Соедините слова в предложения:

- металлург
- машиностроитель
- стеклодув
- краснодеревщик
- сапожник
- шьет обувь
- делает стеклянную посуду
- делает мебель
- делает станки
- плавит сталь

9. Выберите из предложений подчеркнутые слова, составьте из них одно экономическое понятие, добавив букву «е»:

У Миши теперь есть магазин и фабрика

Миша был прав, когда решил заняться производством

Для того, чтобы получать доходы, нужно избегать дени.

Подберите синоним к этому слову (менеджмент).

10. Вспомните, герой какой сказки хотел, чтобы его деньги «выросли»? Что он сделал и что должен был сделать?

Крім таких завдань, учителю початкових класів необхідно використовувати на уроках велику кількість приказок і прислів'їв, що будуть сприяти вихованню економії й ощадливості.

Звичайно, крім подібних завдань, використовуваних на уроках мови та читання, необхідно, у міру можливості, пронизування економічними знаннями й іншими предметами, які викладаються у початковій школі й у середній ланці, а також проведення позакласних заходів на економічну тематику. Вусі це жадає від майбутнього вчителя початкових класів творчого підходу до своєї роботи і володіння широким спектром знань.

Джерела та література

1. Бурдакова Н. «Тепер я розумінню ті, що раніш для міні було складним». Система економічного утворення школярів і формування ділових якостей особистості // Учитель. – 199. – № 3. – С. 45.
2. Воловичева Л. А. «Елементи економічної освіти. // Початкова школа. – 2003. – № 6. – С. 45 – 47.
3. Канбекова Р. В. Підготовка вчителя широкого профілю для початкової школи // Початкова школа. – 2001. – № 12. – С. 66.
4. Книшова Л. В. і ін. «Економіка для малят, чи як Михайлик став бізнесменом» – М.: Педагогіка – Пресс, 1996. – 126 с.

5. Костюченко Л. «Соціально–психологічні особливості економічної освіти і виховання молоді» // Рідна школа. – 2003. – Жовтень. – С. 27–28.
6. Лукінов И. «Економічна наука й освіта в національних інтересах держави» // Економіка України. – 1999. – № 11. – С. 4.
7. Пархоменко І. «Стратегія розвитку шкільної економічної освіти» // Географія та основи економіки в школі. – 2001.– № 6. – С. 2.
8. Рябова И. Г. «Підготовка вчителя до економічної освіти молодших школярів» // Педагогіка. – 2001. – № 5. – С. 65.
9. Современный экономический словарь. – К.: Фемина, 1995. – 368 с.

Павлюк Е.О.

КОНЦЕПТ DESTIN (СУДЬБА) ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЕ МИРА

Постановка проблемы. Каждое национальное сообщество, усваивая знание о мире, отображает его через призму родного языка, то есть создает свою языковую картину мира. Ее национальные особенности проявляются в наличии или отсутствии определенных наименований в составе лексических групп, в построении словообразовательных парадигм, коннотации семантической структуры слова, в образных средствах языка, в частности в метафоре, в сочетаемости слов и т.д. Концепт, будучи базовой единицей когнитивной лингвистики, отражает важные для человека знания о мире. На формирование концепта как ментальной единицы влияет многообразный опыт человека – чувственный, географический, исторический, физический, социальный. Концепт **DESTIN** (судьба), имеющий общечеловеческую ценность, относится к универсальным. Как замечают ученые, «словом судьба человек оформил идею, воплотившую его реальную зависимость от внешних обстоятельств, и наделил ее сверхъестественной силой» [4, с. 20].

Цель статьи – описать концепт **DESTIN** во французском языке. Эта цель реализуется в **таких задачах**: 1) установить и классифицировать концептуальные признаки понятия **destin**; 2) рассмотреть особенности эмоционального восприятия концепта **DESTIN** во французской языковой картине мира; 3) выявить на основе лексикографических источников и художественных текстов культурную память слова и национально–культурную специфику этого концепта во французском языке.

Концепт, выступая как компонент нашего сознания и нашего знания о мире [2, с.33], не является данным, он конструируется на основе лексикографических толкований и сведений о сочетаемости слов в тексте, реализуется в содержании лексических единиц, фразеологических оборотов, в системе метафор и устойчивых сравнений. Поскольку специфика нерферентных имен состоит в том, что представления, сложившиеся в определенной культуре о той или иной нематериальной сущности, отражаются, прежде всего, в языке, то их концепты могут быть объяснены при анализе наиболее употребительных контекстов слова, а не в результате исследования свойств самой реалии, лишенной материальной онтологии [1, с. 44].

Концепт **DESTIN** во французском языковом сознании может реализовываться в синонимах **destinée, fortune, fatalité, fatum, sort, chance, malchance, étoile, astre, planète, signe, hasard, aléa, lot, partage, part, portion, vie**. Ограничения в объеме статьи не позволяют рассмотреть все лексические единицы, представляющие данный концепт, поэтому мы остановимся в данной публикации на **destin, destinée** и **fortune**.

Понятие судьбы у различных народов одно из самых древних и отражает характер их мировоззрения. Французское **destin** – 1. Сила, мощь, которая, по определенным верованиям, фиксировала, необратимо закрепляла течение событий. 2. Совокупность случайных или неслучайных событий, которые составляют жизнь человека, событий, рассматриваемых как результат различных причин, стремлений, желаний человека [6, т.2, с.175].

Существительное **destin** также обозначает скрытые причины событий, значительных и незыблемых, а также важные причины, действующие произвольно. **Destin** – необратимая сила, высший закон, который связывает события с абсолютным предопределением [5, с.248].

По одним представлениям, люди веряют себя судьбе, т.е. судьба существует и влияет на жизнь человека: **Je me livre en aveugle au destin qui m'entraîne** (J.Racine, Andromaque) «Я слепо веряю себя судьбе, которая меня влечет за собой». По другим, судьба придумана людьми для их нужд и потребностей: **Les hommes ont inventé le destin, afin de lui attribuer les désordres de l'univers, qu'ils ont pour devoir de gouverner** (R. Rolland, Au-dessus de la mêlée), «Люди придумали судьбу для того, чтобы приписывать ей беспорядки мира, которым они правят».

С понятием **destin** у французов связываются слепота: *destin aveugle*; жестокость: *destin cruel*; безжалостность: *destin impitoyable*; враждебность: *destin ennemi*; незыблемость: *destin immuable*; неумолимость, непреклонность: *destin inexorable*; необратимость: *destin irrévocable*; глухота: *destin sourd*; суровость, тяжесть: *destin rigoureux, destin sévère*; предписанность, фатальность: *On n'échappe pas à son destin!* «от своей судьбы не убежать»; неизбежность: *C'est le destin ! C'était son destin !* – «Это фатально, это неизбежно» (т.е.это должно произойти, случиться). В употребленном во множественном числе существительном присутствует «позитив»: *Les destins favorables* (благоприятные судьбы) [6, т.2, с.175]. Трагическая судьба предполагает печальный конец или тяжелую жизнь: *Il eut un destin tragique, une fin (ou une vie) tragique*. И в этой жизни человек следует за судьбой: *suivre son destin* или по судьбе, по ее поворотам, как по направлению дороги: *tournant du destin*. Судьба – насмешница, шутит над людьми: